

Årets gang

4. januar 2026

I dag var jeg på den første af de planlagte 24 ture på Knudshoved Odde i 2026: Én hver halvmåned. Det var en flot dag med sol, -2°, svag vind og god sigt. Hvor der andre steder i Danmark var faldet over 10 cm sne, lå der kun lidt her. Vandhullerne var næsten alle frosset til.

Turen gik fra parkeringspladsen ved Knudsskovgård, ned gennem Paradiset og langs sydkysten ud til Draget, som vandet i dag skyllede ind over. Tilbageturen gik ad midtervejen. Det er omtrent del rute, jeg vil følge på hver tur for at kunne følge årets gang i naturen.

For at lære noget nyt vil jeg på disse ture ikke bare som sædvanlig mest se efter fugle, blomsterplanter, sommerfugle og guldsmede. Jeg vil bevidst lede efter arter fra alle de forskellige organismegrupper, som er vist på Livstræet i indledningen. Det lykkedes på denne tur at se repræsentanter fra 10 af de 22 hovedgrupper.

På de større sten ved siden af vejen, der fører fra midtervejen ned til Paradiset, sad der puder af forskellige mosarter. Der var bl.a. nogle fine puder af Pudegråmos, som typisk findes på større sten og stengærder. Man kunne tydeligt se de lange grå spidser på mosbladene, der fik puderne til at se grålodne ud. Mosserne har hunlige og hunlige kønsorganer. Når en sædceller har befrugtet et æg, vokser der fra de hunlige kønsorgan et sporehus frem. Hos Pudegråmos består det af en tynd stilk, som bærer selve sporehuset. I sporehuset dannes der mange små sporer (ukønnet formering), som spredes ved vinden.

Pudegråmos med sporehuse.

Dette er vist brunalgen Savtang.

Nede ved stranden var der blæst meget Ålegræs ind. Ålegræs kaldes også Bændeltang, men det er en blomsterplante og ikke en alge. I bunkerne af Ålegræs lå der repræsentanter for hovedgruppen Brunalger. Som man kan se på Livstræet, er brunalgerne en gammel gruppe, som ikke er nærmere beslægtet med de andre algegrupper og landplanter end de er med dyregrupperne. Af Brunalger faldt jeg både Blæretang og Savtang.

Der blev også fundet en repræsentant fra

hovedgruppen Rødalger. Det drejede sig om den almindelige og ret tykkødede art Gaffeltang. Rødalgerne udgør sammen med de andre alger og landplanter efterkommere af en fælles stamform. De har alle kloroplaser (farvekorn/grønkorn), som laver fotosyntese og dermed giver planterne energi i form af glukose.

Rødalgen Gaffeltang.

Livstræet på Knudshoved Odde

Årets gang 2026

Frugtstand af Strandkål.

På stranden fandt jeg flere slags blomsterplanter. Der lå bl.a. frugtstande af den store Strandkål, der om sommeren har store grålige, lidt tykke og kålagtig blade, som kan spises som kål. Nu var det en høje, grenede frugtstand og de kugleformede skulper (frugter), der sås.

På de større sten lidt inden for bølgeslagszonen voksede der store plamager af Almindelig Væggelav. Laver er svampe, som har symbiose

med små algeceller, der lever mellem lavsvampenes hyfer. Almindelig Væggelavs svampedel tilhører gruppen af Skivesvampe, som tilhører hovedgruppen Sæksvampe. Almindelig Væggelavs såkaldte løv er gult. På det sidder der som regel mange 1-3 mm store, også gule, skiveformede frugtlegemer. Endnu en hovedgruppe af organismer var repræsenteret her, for Almindelig Væggelav lever i symbiose med den encellede grønalg *Trebouxia*.

*Almindelig Væggelav, som lever i symbiose med grønalg *Trebouxia*.*

Ørnebregne.

I slåen- og tjørnekraattet langs kysten var der store bevoksninger med 1-2 meter høje Ørnebregner. Dermed var der også fundet en repræsentant fra hovedgruppen, som her kaldes Bregne m.m. Før talte man om gruppen Karsporeplanter, som omfattede bl.a. bregner, padderokker og ulvefødder, men da karsporeplanternes fælles stamform også er stamform for blomsterplanterne, opfatter man i dag ikke længere karsporeplanterne som en udviklingsmæssig gruppe.

Der var flere arter af fugle repræsenteret, bl.a. mange Hjejler, en del Stære og enkelte Vibe. De søgte føde på de lave enge på odden.

Halsbåndsmus søgte efter føde i skraldespand ved parkeringspladsen.

Pattedyr: Ud over mennesker, køer og heste sås en Halsbåndsmus søge føde i en skraldespand. Endelig blev der fundet en skal af Hjertemusling.

Hjejler. I vinterdragten har de ikke sommerens sorte bugskjold.